

SECRET

Mr. and Mrs. M. Kolankiwsky - art gallery owner from Toronto; visited Ukraine end of August - beginning of September, 1969.

1. In making arrangements for this third trip to Ukraine, the Kolankiwsky's tried to get an official invitation from the Union of Artists of Ukraine - like the one they had received on their last trip, last year. Part of the purpose of this trip was to make arrangements for importing more works of art to exhibit and sell in their gallery. When the invitation did not arrive, they went to Ukraine as tourists on a three week visa (Astro Travel Agency, Toronto). On their arrival in Ukraine, the painter Hluschenko showed them a letter he had received from official channels giving the Kolankiwsky's permission to stay for a month as his private guests. This permit was dated several days before they had left Canada. Because they had already paid all their expenses through the travel agency, they decided not to use this permit this year, but to leave it until next summer (the permit is valid for two years). Nevertheless, the Kolankiwsky's were treated semi-officially throughout their entire stay in Ukraine. Mr. Kolankiwsky also traveled to Moscow to make arrangements for importing more paintings. They also visited Yerevan in Armenia and spent one day in Azerbajdzhan.
2. Mrs. Kolankiwska was in charge of the entire group insofar as getting them to Kiev and back to Canada. Once there everyone was on their own. She reports that customs control was quite thorough at entry. One older woman in the group was caught by a customs official bringing in a large number of ~~xxx~~ religious pictures. The customs official asked her who these were for and when told that she wanted to leave them for her family, allowed her to take them in. However, during customs clearance at the group's departure, she was the only person to be thoroughly searched.
3. Mr. Kolankiwsky had promised the travel agency before leaving Canada that he would explain to the appropriate officials about a group of young people who had travelled previously through the same agency and had sung the Ukrainian national anthem /Shche ne vmerla Ukraina/ in a bus while returning from a tour of a winery. He told the official that Canadian law prohibits serving liquor to persons under 21 and that the young people had caused this "disturbance" because they had been drunk.
4. The Kolankiwsky's were in Kiev at the time that the article against Dzyuba was published in Molod' Ukrainy. They had not heard about Stenchuk's book against Dzyuba. However, they had been told that Dzyuba has a steady job and that there is no danger of his imprisonment (K. did not say who told him this, but from the conversation it seemed that this was the opinion of Drach, Pawlychko, and maybe some more official persons.) Kolankiwsky's reasoning for this is that Dzyuba is very well known and that he has the support of the entire nation. He compares his situation to Honchar's.
5. Drach told Kolankiwsky that although Ukrainians abroad are all worried about Lina Kostenko, she is very well and "speaks very well in Russian", implying that since she married a Russian /K. had been told he is a Russian/ she has begun to "compromise". K. had not heard that she has had a son this spring.
6. The Kolankiwsyks maintain that the situation is very optimistic. They claim that although many Ukrainians speak Russian this is due to the fact that they either do not know Ukrainian very well or it is a habit with them. However, everybody's intentions are the best.
7. When they asked Pawlychko about his article against Rakhmanny, he simply laughed it off.

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHODSEXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

SECRET

30 Oct 1969

8. Stefanyk is no longer the head of the Lviv oblast executive committee. He has had several heart attacks and is now in retirement.

9. They visited Bazhan and read his latest ballads published in Vitchyzna (?) Drach claimed that this was some of Bazhan's best work. Bazhan read them a ballad entitled "Sil'" in which he supposedly describes how he and his friends went around villages during the revolution and traded salt for works of art.

10. Mrs. Kolankiwska visited Chernihiv with some artists from the Artists' Union while Mr. Kolankiwsky was in Moscow on business. She was told that Chernihiv was to be opened to tourists next year now that all the historical monuments in that city have been restored.

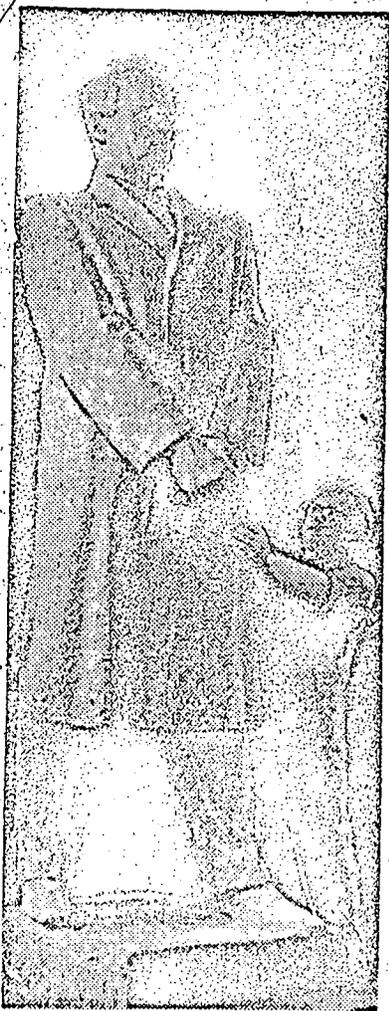
11. Kolankiwsky reported his own shock and claimed this to be also the feeling in Ukraine, with respect to Ukrainians abroad defending the Tatars' right to Crimea. (Kolankiwsky's view is somewhat subjective - partly because his wife has a cousin living in Crimea) They say that Ukrainians there are anti-Tatr because they feel that the Tatars have no claim on Crimea. They draw the analogy to the massacres carried out by the Turks in Armenia and claim that the Tatars would have done the same had they had the chance. They wonder why Ukrainians abroad are wasting their energies to champion another people's cause.

12. On the subject of Kuznetsov - Ukrainians are not at all in sympathy with him. They claim that he was always very loyal to the regime and find his receiving permission to go to England without knowledge of the language very strange. They also feel that no Soviet citizen would try to shake his guardian by telling him openly that he wanted to find himself a prostitute. They suspect that he is some sort of set up - not necessarily the regime's, but possibly supported by either the Zionists or White Guard Russians. Word has it that Dzyuba's famous Babyn Yar speech was a direct reply to Kuznetsov's claim that Ukrainians were anti-semitic during World War II.

13. Kolankiwsky reported that Viktor Petrov (Domontovych) died in Kiev about six weeks ago. The state paid for his funeral and there were notices in the local newspapers = but not in the republican ones. They were told that upon Petrov's return from Germany in 1949-50 to Ukraine, people there were resentful that he was given a better position than he had before emigrating, especially taking into account his activities in the "nationalist camp". To this they were told by official persons that Petrov had "done his job" abroad. Kolankiwsky was told by certain people in Ukraine (whom he did not name) that they suspected that he had something to do with Zerov's liquidation as he was involved with Zerov's wife before emigrating. On his return to Kiev he married her.

14. In Ukraine the Kolankiwsky's met with many highly placed officials, including Tron'ko, Vera Dmytruk, and others. They also met with Bratun' (who suggested that Ukrainians abroad ask that a group of young Ukrainian writers be allowed to visit Canada and the U.S. - to which Drach added later that if this should happen, Bratun' would be the only one to go, while all others would be left behind), Smolych (who gave them the second volume of his memoir - "Tales of Unrest"), the painters Kasian, Mys'ko, Patyk (whose work they hope to exhibit next year in Toronto), Slava Muzyka, Zina Franko (whom they consider unreliable and neurotic), Mykola and Olya Rapay, and a number of other members of the Artists' Union.

Л.У., 19 березня 1969

Цей пам'ятник Олександрові Довженкові експонується зараз на Республіканській художній виставці, присвяченій п'ятдесятиріччю комсомолу України. Більше двох років віддав випускник Київського художнього інституту Петро Крилов нелегній праці. Перечитав твори Довженка, переглянув сотні метрів кіноплівки, зустрічався з людьми, які особисто знали неповторного митця. І ось працю закінчено. Екзаменаційна комісія задоволена — дипломну роботу оцінено високим балом. Зараз слово має сказати громадськість. А у молодого скульптора свої плани. Він мріє поставити цей пам'ятник у Новій Каховці — місті, з яким так багато зв'язано в Довженковій долі.

КОПИ ШАНИ Й ЛЮБОВІ

Минуло два роки від дня смерті Павла Григоровича Тичини. В цю тиху сонячну передсінню пору на могилі поета, якого поховано на Байковому кладовищі, виріс величезний букет запашних барвистих квітів.
Минулого вівторка сюди

ЗУСТРІЧІ У ЛЬВОВІ

У клубі Львівської письменницької організації відбулася зустріч групи місцевих літераторів з гостями із Канади — власником картинної галереї в Торонто «Ми і світ» Миколою Колянківським та його дружиною. Гості прибули до нас на запрошення Українського товариства дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами. За кілька днів, проведених у Львові, подружжя Колянківських побувало в місцевих музеях міста, майстернях львівських художників, мало зустріч з журналістами в редакції обласної газети «Вільна Україна».

Цікавою була зустріч і з письменницькому клубі. Гості розповіли про свою працю в галузі пропаганди українського мистецтва в Канаді: лише за останній час у їхній галереї виставлялися твори відомих українських радянських художників Василя Касіяна, Тетяни Яблонської, Софії Гебус-Баранецької та інших авторів, які дістали високу оцінку нападської художньої громадськості. На черзі — нові виставки, знайомство з творами українських радянських митців.

Наш мов.

НОВА ПРАЦЯ МОВознавців

Серед книг з українського мовознавства, що вийшли в світ за роки Радянської влади, чільне місце займає нова колосальна праця — «Сучасна українська літературна мова». Вона складається з п'яти книг. Перші дві — «Фонетика» і «Морфологія» — щойно вийшли у видавничій «Наукова думка». Цю ґрунтовну працю підготував авторський колектив науковців Інституту мовознавства імені О. О. Потебні АН УРСР та кафедр української мови ряду університетів і педагогічних інститутів республіки за редакцією академіка АН УРСР І. К. Білодіда. Створена вона на основі аналізу та узагальнення сучасної мовної практики українського народу і висвітлює фонетичну та граматичну будову української літературної мови, багатства її лексико-фразеологічних і стилістичних можливостей.

Зараз в Інституті мовознавства готуються до друку наступні три книги: — «Синтаксис», «Лексика і фразеологія», «Стилістика».

Праця «Сучасна українська літературна мова» розрахована на викладачів, аспірантів та студентів філологічних факультетів вузів, вчителів шкіл, літераторів, широкі кола громадськості.
(РАТАУ).

ДО ДНІВ КУЛЬТУРИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ Н.

ЗАЧИНАТЕЛЬ нової української літератури Іван Котляревський вже давно має, так би мовити, право громадянства у чеській і словацькій культурі. Скажу, що творчості письменника ніде за межами Радянського Союзу не приділяли такої уваги, як в Чехії та на Словаччині.

Відомості про Івана Котляревського з'явилися в Чехії ще за його життя. Більше того, чехи можуть пишатися, що перша друкована інформація про Івана Котляревського в слов'янському світі опублікована саме в їхній пресі. Про це досі чомусь не згадували історики української літератури й дослідники творчості автора «Енеїди».

Патріарх чеської філології П. Добровський 1806 року опублікував у своєму відомому славянському збірнику «Славін» (виходив німецькою мовою) під криптонімом А. Ст. лист харківського кореспондента від 6 березня 1806 року. А. Ст. — це й досі не відомий мені харківський діяч А. Стойкович. Він надіслав Добровському три кореспонденції і в них повідомляв, що українською мовою з'явилися три частини травестованої «Енеїди» І. Котляревського і що її комічність годі собі навіть уявити. Кореспондент писав, що він думає перекласти дещо німецькою мовою, але цей переклад мусить бути надрукований поруч з українським текстом. Ми так і не знаємо, чи А. Стойкович надіслав Добровському обіцяний переклад, а це дуже цікаво.

Відомо, що П. Добровський ще раз звернувся до Котляревського, коли в іншому своєму славянському збірнику «Слованка» (також видавався німецькою мовою) опублікував ширшу інформацію про третє видання «Енеїди» Котляревського 1809 року. У повідомленні підкреслюється значення цього твору для української мови і його висока мистецька вартість. Котляревський, мовляв, каже, що три перші частини вийшли з помилками без його відома в 1798 й 1808 рр., а тому він вирішив видати твір виправлений і доповнений четвертою частиною.

«Славін» і «Слованка» П. Добровського були широко відомі не тільки в Чехії, що значною мірою спричинилося до популяризації імені І. Котляревського за межами України вже на початку XIX ст.

Подібну роль виконали так само широко відомі наукові дослідження Павла Йозефа Шафаріка «Історія слов'янської мови та літератури за всіма нарідчями» (1826 р.) та «Слов'янський народопис» (1842 р.), де в огляді історії української літератури також зга-

вченим і писарю Вацлав «Наталку Пикими джереломога тоді музею». «Г опери, — пи гас... в прек характерах і особливо «м і у милій пр та уся річ». креслював « почуттів», я жуть зворуш чутливе серц «Наталка лярєвського на і з чеськ свідчить так яким, на ж ознайомлена Відомий свої

I
K
C
T

ких народни позитор т Алоїз Едліч жив на Укра з ним 1843 йомнися на ко; який пр своєму лист ших написав Полтавки». коли б хто ських музик хівах цю кслічки та дос ла на Украї «Наталки П 1839 року го «Часопис В. Ганка пе перекладі і некролог «Л лярєвський» біографа Ст ського з ви життєвий і нника та йог культури ук «Вся Укр дує Котляре ся наприкін малоросійни